



EĞİTİM KURUMLARINDA STRATEJİK PLANLAMA HAKKINDA YAPILMIŞ ÇALIŞMALARIN TEMATİK VE METODOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN İNCELENMESİ

INVESTIGATING THEMATIC AND METHODOLOGICAL FEATURES OF STUDIES ABOUT STRATEGIC PLANNING IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Ali ÖZDEMİR¹ - Elif TOZ²

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkiye'deki eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarını (lisansüstü tezler ve makaleler) tematik ve metodolojik olarak incelemektir. Bu araştırma genel tarama modellerinden doküman incelemeye dayalı nitel bir araştırmadır. Örneklem, ölçüt örnekleme yöntemi kullanılarak belirlenmiş ve stratejik planlama hakkında Türkiye'de yapılmış çalışmalardan araştırma birimi eğitim kurumları ve eğitimciler olan 5 doktora tezi, 60 yüksek lisans tezi ve 31 makaleyi içermektedir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen tez ve makale tematik-metodolojik inceleme formu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde ise içerik analizi türlerinden kategorik analiz kullanılmıştır. Belirlenen tematik ve metodolojik özellikler için frekans analizi yapılarak tablo ve grafikler oluşturulmuştur. Araştırmanın bulgularına göre eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarda çalışılma sıklığı en fazla olan tema, stratejik analiz temasıdır. Çalışmalar daha çok yüksek lisans tezidir ve işletme ana bilim dalında yapılmıştır. İncelenen çalışmalarda; sıklıkla genel tarama modeli kullanılmış, örneklem olarak yönetici ve öğretmenler seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak dokümanlar kullanılmış ve veriler analiz edilirken en çok içerik analizinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitimde Stratejik Planlama, Tematik ve Metodolojik İnceleme, Lisansüstü Tez, Makale.

Abstract

The research aims to determine the thematic and methodological features of postgraduate thesis and articles about strategic planning in educational institutions in Turkey by content analysis. This research is a qualitative research based on document analysis which is one of the general survey models. Sample was determined by criterion sampling method and includes 5 doctoral theses, 60 master theses and 31 articles about strategic planning conducted in Turkey whose research universe are educational institutions and educators. The data were collected with thesis and article thematic-methodological review form developed by the researchers. Categorical analysis was used in analyzing the data. Tables and graphs were created by frequency analysis for the determined thematic and methodological features. According to the findings, the most frequently studied theme is the strategic analysis theme. Studies are mostly master theses and they have been conducted in the department of business administration. General survey model was used frequently in the studies and administrators and teachers were selected as samples in these studies. Documents were used as a data collection tool and content analysis was mostly used when analyzing data.

Keywords: Strategic planning in education, thematic and methodological analysis, postgraduate thesis, article.

¹ Doç.Dr., Marmara Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, aozdemir@marmara.edu.tr,
Orcid: 0000-0001-6089-1966

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Yönetimi ve Denetimi, elif.toz@hotmail.com,
Orcid: 0000-0002-8276-8835

Giriş

İçinde bulunduğumuz yüzyılda tüm dünyayı etkisi altına alan teknolojik gelişmeler ve hızlı dönüşümler toplumların ve örgütlerin birbirleri ile olan rekabetini arttırmıştır. Rekabetin sürekli arttığı ortamlarda, örgütler yaşayışlarına devam edebilmek için bazı değişiklikler yapmak ve yeni yöntemler geliştirmek zorunda kalmıştır. Geliştirilen yöntemlerden biri de “stratejik yönetim” kavramıdır (Çetin, 2012).

Strateji, bugünü ve ileriye kısa ve uzun dönemde birbirine bağlayan bir köprü özelliğine sahiptir ve her örgütte olması gereklidir (Pralhad, 1997). Stratejilerin başarıya ulaşması için ise etkili bir uygulama gereklidir (Cartenper ve Sanders, 2013).

Stratejik yönetim; kamu kurumlarının orta ve uzun sürede gerçekleştirmeyi hedeflediği öncelikleri belirlemesi, makro seviyede bütçe hazırlıkları yapması ve plan uygulanırken mali disiplini dengede tutması, sahip olduğu kaynakları stratejik hedeflerine göre dağıtması ve kaynakların etkin kullanılıp kullanılmadığını izlemesi ile beraber hesap verme sorumluluğunun geliştirildiği bir süreçtir (Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu, 2018). Ülgen ve Mirze (2018) ise stratejik yönetimi, örgütün uzun vadede hedeflerine ulaşmasını ve rakiplerinden rekabet üstünlüğünü sağlayacak işlerin yönetimi şeklinde tanımlamıştır.

1980'lere kadar stratejik yönetim ile ilgili düzenlemelerin birçoğu kâr amacına sahip örgütler tarafından gerçekleştirilmiş olsa da günümüzde bu anlayış değişmiş ve strateji çalışmaları kâr amacına sahip olmayan örgütler tarafından da yapılmaya başlanmıştır (Bryson, 2011). Şartların sürekli değişim gösterdiği bir rekabet ortamında stratejik düşünceler de sürekli değişim göstermektedir. Günümüzün stratejik zorunlulukları arasında fırsatları anlama ve değer üretme yer almaktadır (West ve Bamford, 2010; Akt. Çubukçu, 2019). Örgütün içinde bulunduğu içsel ve dışsal şartlar değişim gösterirse örgüt fırsatlar yaratmak ve tehditleri engellemek için sahip olduğu stratejileri değiştirebilir (Zajac, Kraatz ve Bresser, 2000).

Fayol, yönetim sürecini planlama, örgütleme, yürütme, koordinasyon, denetleme şeklinde açıklamıştır (Eren, 2016). Stratejik planlama da yönetim süreçlerinin ilk basamağı olan planlama ile başlar.

Stratejik planlama 1950'li yıllarda ilk olarak askeri alanda daha sonra ise iş dünyası, kamu yönetimi ve okul yönetimi gibi alanlarda ortaya çıkmıştır (Gümüş ve Şişman, 2014). Çoban ve Pamukçu (2007) stratejik planlamayı; bir örgütün disiplinli ve sistematik şekilde kendini nasıl ortaya koyduğunu, yaptığı işleri ve bu işleri neden yaptığını tanımladığı, ulaşmayı hedeflediği yeri belirlediği, düzenlediği, kararlar verdiği ve kararlar sonucu yapılacak eylemleri oluşturduğu süreç olarak tanımlamaktadır.

Stratejik planlama; geleceğe yönelik politikalar oluşturma, iyi durumun sürekliliğini devam ettirme, örgütün çevre ile uyumunu sağlama, geleceğe yönelik kararlar alabilme, katılımcılık, şeffaflık ve hesap verebilirlik sorumluluklarını güçlendirme amacıyla gereklilik gösterir (Bircan, 2009).

5018 sayılı Kanun'da stratejik plan, “*kamu idarelerinin orta ve uzun vadeli amaçlarını, temel ilke ve politikalarını, hedef ve önceliklerini, performans ölçütlerini, bunlara ulaşmak için izlenecek yöntemler ile kaynak dağılımlarını içeren plan*” şeklinde tanımlanmıştır (Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 2003).

Stratejik planlama, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun (KMYKK) dokuzuncu maddesine göre Türkiye'deki kamu kurumlarının bir

yükümlülüğü haline gelmiştir. Dolayısıyla kamuya bağlı eğitim kurumları da stratejik plan hazırlama yükümlülüğü bulunan kurumlardan birisi olmuştur.

Türk eğitim sisteminde stratejik planlama, Millî Eğitim Bakanlığı'nın (MEB), 1998-1999 yıllarında Müfredat Laboratuvar Okullarında (MLO) stratejik planlama çalışmalarını uygulamaya koymasıyla başlamıştır (Gümüş ve Şişman, 2014). Bakanlık 2010-2014 yıllarını içerecek olan dönemde stratejik yönetime geçiş yapmış ve merkez teşkilatı, il ve ilçe milli eğitim müdürlükleri ile okullarda stratejik yönetim uygulamaya konmuştur. 2010 yılı sonuna kadar da stratejik planlar tamamlanmıştır (Yenipınar, Göksoy ve Kusnacı 2016).

Eğitimde stratejik plan hazırlamanın gerekçeleri olarak eğitime olan talebin artması, eğitimde yeni gelişmelerin olması, teknolojideki gelişmelerin eğitimi etkilemesi ve eğitimde niteliğin gittikçe önem kazanması gösterilebilir (Gümüş ve Şişman, 2014).

Preedy, Ron ve Christine (2003) eğitim kurumlarının; orta ve uzun vadede önelerini görebilmek, ileriye dönük kararlar alabilmek, kurumun nasıl değişiklikler yapacağını, gelişim göstereceğini ve kimlerin hangi rolleri üstleneceğini belirlemek için stratejik planlama gereksinimi duyacaklarını belirtmiştir.

Yapılan stratejik planlama tanımlarının çoğunda görüldüğü üzere ortak olarak belirtilen özellik stratejik planlamanın örgütlerin geleceğe yönelik kararlar almasını sağlamasıdır.

Alan yazında eğitim ile ilgili metodolojik inceleme çalışmalarına bakıldığında ise; Turan, Karadağ, Bektaş ve Yalçın'ın (2014) bulgularına göre makale temalarının dar kapsamlı olduğunu, daha çok tarama modeli ile yürütüldüğünü ve istatistik testlerden en çok t testi ve ANOVA testinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Karaca (2018) çalışmasında; yöntem kısımlarında açıklayıcı bilgilerin vermediğini, örnekleme yöntemi, örneklem grubu, örneklem sayısı gibi metodolojik bilgilerin eksik verildiğini, geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının yeterli düzeyde olmadığını ve kullanılan istatistiksel yöntemlerin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Yılmaz'ın (2017) araştırma bulgularına göre en fazla örgütsel davranış temasının çalışıldığı, tarama yönteminin çok fazla kullanıldığı, veri toplanırken anketlerin, veriler analiz edilirken ise frekans, yüzde, ortalama, standart sapma ve t testinin çok fazla kullanıldığı görülmüştür. Uysal'ın (2013) çalışmasında; aynı konuların çok sık tekrarlandığını, tezlerin birbirine çok benzediğini, belirli konuların bazı zaman dilimlerinde çalışıldığı, genellikle nicel tarama yöntemi kullanıldığı, nitel yöntemler ile yapılan tezlerin yetersiz olduğu, yöntemi ile konusu özgün ve ülkedeki eğitim sorunlarını belirlemeye yönelik çalışmalara ihtiyaç olduğu saptanmıştır. Öner (2019) çalışmasında; en fazla denetime yönelik eğitim paydaşlarının görüşlerinin araştırıldığını, çalışmaların daha çok nicel yöntemler ile gerçekleştirildiğini, nitel yönetime dayalı çalışmaların az ve karma yöntem çalışmalarının ise yetersiz olduğunu, en fazla kullanılan veri toplama araçlarının anket ve ölçekler olduğunu belirtmiştir.

Alan yazında incelenen benzer çalışmalardan görüleceği üzere; çalışılan konuların dar kapsamlı olduğu, çalışmalarda metodoloji hatalarının sıklıkla yapıldığı veya eksik bilgiler verildiği, nicel tarama yönteminin çok fazla tercih edildiği sonucuna ulaşmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış lisansüstü tez ve makalelerin tematik ve metodolojik dağılımlarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmaktadır:

1. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların tematik dağılımları nasıldır?
2. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların yıllara, yayın türlerine, üniversitelere, ana bilim dallarına göre dağılımı nasıldır?

3. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik (nitel/nicel/karma, örnekleme yöntemi, örneklem grubu, veri toplama araçları, nicel/nitel veri analiz yöntemlerine göre) dağılımı nasıldır?

Bu araştırma, KMYKK'nın eğitim kurumlarına nasıl yansıdığı ve bu yansımanın akademik çalışmalarda nasıl işlendiğinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma sonucunda ulaşılan bilgilerin, eğitimde stratejik yönetim ve stratejik planlama hakkında çalışma yapmak isteyen araştırmacılara bir öngörü sağlayacağı düşünülmektedir. Araştırmacıların bu öngörü sayesinde tekrara düşmekten kaçınmaları, özgün çalışmalar üretmeleri ve alana daha nitelikli katkılar sağlamaları umulmaktadır.

Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemi ile yürütülmüş olup genel tarama deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Veriler doküman inceleme tekniği ile toplanmıştır. Nitel yöntem, eğitim kurumlarında stratejik planlama alanı bütüncül bir bakış açısı ile ele alınmak istendiği için tercih edilmiştir. Tarama, geçmişte olmuş veya şu an olmakta olan bir durumu olduğu gibi belirlemeyi amaçlayan bir araştırma desendir. Araştırma kapsamında incelenen durum, kişi veya varlıklar kendi şartları içerisinde ve olduğu gibi açıklanmaya çalışılır. Tarama deseni ile çalışma yapan bir araştırmacı, olayın veya varlığın kendisini inceleyebileceği gibi eski belgelere, verilere veya alanda uzman kişilere ulaşarak toplayacağı verileri, kendi gözlemleri ile birleştirerek yorumlayabilir (Karasar, 2018). Yıldırım ve Şimşek'e (2018) göre nitel araştırma, nitel veri toplama yöntemlerinden gözlem, görüşme ve doküman incelemenin kullanıldığı olay ve algıların doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül şekilde ortaya konmasının amaçlandığı nitel bir sürecin takip edildiği araştırmadır.

Doküman incelemesi ise araştırılması amaçlanan olgu ve olaylar hakkında bilgilerin yer aldığı kaynakların analiz edilmesini kapsar. Aynı zamanda araştırmada veri kaynağı olarak kullanılan dokümanlar, başka araştırmalar tarafından da analiz edilerek bir araştırmacının ulaştığı sonuçların geçerliği sınanabilir veya önceki sonuçlara alternatif başka sonuçlar elde edilebilir. Bu sayede araştırmanın tekrar edilebilirliği sağlanır (Marshall ve Rossman, 1999). Yapılan bu araştırmada veri kaynağı olarak lisansüstü tezler ile makalelerden yararlanıldığı ve bu kaynakların tematik ve metodolojik dağılımlarının belirlenmesi amaçlandığı için doküman inceleme yöntemi kullanılmasına karar verilmiştir.

Bu araştırma, Forster'ın (1995) doküman inceleme yöntemi için önerdiği 5 aşamada gerçekleştirilmiştir:

1. Dokümanlara Ulaşma

İlk olarak araştırma amacına uygun şekilde oluşturulmuş sorulara yönelik hangi dokümanlara ihtiyaç duyulduğu belirlenmiştir. Lisansüstü tezler ile makalelerin incelenmesine karar verilmiştir. Belirlenen dokümanlara ulaşmak için YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Google Akademik veri tabanının kullanılması uygun görülmüştür.

Bu araştırmada veri toplanacak örneklem belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, olası veya rastgele olmayan bir örnekleme metodudur. Yapılan çalışmanın amacına yönelik olarak daha fazla bilgi alınabilecek durumların belirlenerek derinlemesine araştırılmasını sağlar. Ölçüt örnekleme ise bir araştırmada veri toplanacak birimin belli özelliklere sahip durumlar, kişiler ya da varlıklardan oluşturulmasıdır. Örneklem için önceden belirlenen ölçütleri karşılayan durumlar örnekleme dâhil edilir (Büyüköztürk, 2018). Bu araştırmada kullanılan ölçüt, stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların analiz birimi olarak bir eğitim kurumunu

veya eğitimcileri içermiş olmasıdır. Araştırmanın örnekleme, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde (2020) ve Google Akademik (2020) veri tabanında "stratejik plan, stratejik planlama, stratejik yönetim" kelimeleri taratılarak çalışma başlığında eğitim kurumuna veya eğitimcilere ait kelime içeren (ilköğretim, ortaöğretim, lise, üniversite, okul, Millî Eğitim Bakanlığı, öğretmen, müdür, akademisyen... vb.) ve erişime açık olan doktora tezi, yüksek lisans tezi ve makaleler belirlenerek oluşturulmuştur. Örneklem içerisinde 5 doktora tezi, 60 yüksek lisans tezi ve 31 makaleden oluşan toplam 96 çalışma yer almaktadır.

Araştırma, Türkiye'deki MEB'e ve Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) bağlı eğitim kurumlarında gerçekleştirilmiş ve erişime açık olan doktora tezi, yüksek lisans tezi ve makaleler ile sınırlıdır. Belirli bir yıl aralığı sınırlamasına gidilmemiş fakat 2020 yılı henüz bitmediği için yayın tarihi 2020 olan çalışmalar örnekleme dâhil edilmemiştir.

2. Özgünlüğü Kontrol Etme

Ulaşılabilen tüm dokümanlar çalışmanın sahibi, yayımlandığı kurum/dergi, yayın tarihi kriterlerine göre incelenmiş böylelikle özgünlüğü kontrol edilmiştir. Analiz birimi eğitim kurumları veya eğitimciler olmayan çalışmalar belirlenerek örnekleme dâhil edilmemiştir.

3. Dokümanları Anlama

İlk olarak çalışmalar kendi türleri arasında 2019 yılından başlanarak yayınlanma yıllarına göre sıralanmıştır. Araştırmanın etik ilkelere uygun olması için örnekleme çalışmaları yazarları belirtilmemiş ve her çalışmaya bir etiket verilmiştir. Bu etiketler doktora tezleri için DR1, DR vb., yüksek lisans tezleri için YL1, YL2 vb. ve makaleler için M1, M2 vb. şeklindedir. İlgili alan yazındaki metodolojik inceleme çalışmalarında kullanılan yayın inceleme formlarından yararlanılarak (Sözbilir ve Kutu, 2008; Karadağ, 2009; İlhan, 2011; Ozan ve Köse, 2014; Fidan ve Öner, 2018) araştırmacılar tarafından araştırma sorularına uygun "tez ve makale tematik-metodolojik inceleme formu" oluşturulmuştur. Form etiket, başlık, anahtar kelimeler, kod, tema, yayın türü, yıl, üniversite, ana bilim dalı, araştırma yöntemi, örnekleme yöntemi, örneklem grubu, veri toplama yöntemi/aracı, nitel veri analiz yöntemi, nicel veri analiz yöntemi başlıklarının bulunduğu bir belgedir ve elektronik tablolama programlarından Microsoft Excel'de oluşturulmuştur. Alan yazındaki yayın inceleme formlarından farklı olarak bu araştırma için geliştirilen formda; çalışmaların başlıkları ve anahtar kelimelerinden yararlanılarak kodları belirlenmiş ve temalara yerleştirilmiştir. Veri toplama aracı Ek 1'de sunulmuştur.

4. Veriyi Analiz Etme

Veriler, tez ve makale tematik-metodolojik inceleme formu aracılığı ile içerik analizi türlerinden kategori analizine tabi tutulmuştur. İçerik analizinin tercih edilmesinin nedeni belli bir alandaki benzer verilerin, oluşturulacak kavram ve temalara göre bir araya getirilip düzenlenerek okuyucuya sunulmasını sağlamasıdır. İçerik analizinin amacı, verileri açıklayacak kavramlara ulaşmaktır. İçerik analizi ile birbirine benzeyen veriler belirli temalar çerçevesinde tanımlanır ve veriler arasında saklı olan gerçekler okuyucunun anlayabileceği şekilde yorumlanarak açığa çıkarılır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmacılar, bir konu ile ilgili tüm çalışmalara ulaşmakta güçlük çekmekte ve çalışmaların hepsine ulaşip incelemeye çalışarak oldukça vakit kaybetmektedirler. Bu nedenle belirli bir konu hakkındaki çalışmaların içerik analizleri ile ulaşılan sonuçlar araştırmacılara büyük avantajlar sağlamaktadır (Göktaş ve diğ., 2012). Kategori analizi, belirli bir bilginin önce birimlere ayrılması ve sonra bu birimlerin daha önceden belirlenmiş kriterlere göre kategoriler halinde gruplandırılmasıdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001, 90). İlk olarak örnekleme çalışmaları araştırma sorularına göre teker teker incelenerek ulaşılan bilgiler tez ve makale tematik-metodolojik inceleme formuna aktarılmıştır. Çalışmaların tematik dağılımlarını belirlemek

için her çalışmanın başlığı ve anahtar kelimeleri incelenerek kodlar oluşturulmuştur. Bu kodlar; algı, görüş, tutum, yaklaşımlar, belge inceleme, stratejik plan inceleme, zorluklar ve çözüm önerileri, sorunlar, gerçekleşme düzeyi, uygulanabilirlik, hazırlama, model önerisi, ... etkisi, ... ilişkisi şeklindedir. Oluşturulan kodlardan temalara ulaşmak için stratejik yönetim sürecinin sınıflandırmaları incelenmiştir. Kodlara uygun olacağı düşünülerek aşağıdaki Ülgen ve Mirze (2018) tarafından belirlenen stratejik yönetim süreci basamaklarından yararlanılmıştır:

1. Stratejik bilince sahip olma
2. Stratejistlerin seçimi
3. Stratejik analiz
4. Stratejik yönlendirme
5. Strateji oluşturma
6. Stratejinin uygulanması
7. Stratejik kontrol

Bu basamaklardan esinlenilerek 6 adet tema geliştirilmiş ve her çalışma kodlarına göre geliştirilen temalara yerleştirilmiştir. Oluşturulan temalar; stratejik bilinç, stratejik analiz, strateji uygulama, stratejik kontrol, strateji oluşturma, başka değişkenler ile ilişki şeklindedir. Aşağıdaki tablo 1’de kodlar ve ait olduğu temalar belirtilmiştir:

Tablo 1. Temalar ve Kodlar

Temalar	Stratejik Bilinç	Stratejik Analiz	Strateji Uygulama	Stratejik Kontrol	Strateji Oluşturma	Başka Değişkenler ile İlişki
	Algı	Belge İnceleme	Zorluklar ve Çözüm Önerileri	Gerçekleşme Düzeyi	Hazırlama	... Etkisi
Kodlar	Görüş	Stratejik Plan İnceleme	Sorunlar	Uygulanabilirlik	Model Önerisi	... İlişkisi
	Tutum					
	Yaklaşımlar					

Metodolojik inceleme yapılırken form için hazırlanan elektronik tablodaki hücrelere filtreleme yapılmış ve frekans analizi yapılarak tablo ve grafikler oluşturulmuştur.

5. Veriyi Kullanma

Son olarak ulaşılan bulgular tablo ve grafiklere göre yorumlanarak tartışılmıştır. Araştırma sonuçlarına uygun olarak gelecekte yapılacak çalışmalara, uygulayıcılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler sunulmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlik

Nitel yöntemlerle gerçekleştirilen araştırmaların niteliğini arttırmak için nicel araştırmalarda kullanılan iç geçerlik yerine “inandırıcılık”, dış geçerlik yerine “aktarılabirlik”, iç güvenirlilik yerine “tutarlık”, dış güvenirlilik yerine “teyit edilebilirlik” kavramlarının kullanılması önerilmiştir (Erlanson, Harris, Skipper ve Allen, 1993; Lincoln ve Guba, 2000).

Bu araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için araştırmacılar, verileri topladığı dokümanlar ile uzun süre boyunca etkileşim içinde kalmışlardır. Örneklemedeki çalışmalarını belli aralıklarla 3 defa inceleyerek gözlem sayılarını arttırmış ve nesnelliği ön planda

tutmuşlardır. Çalışmalardan ulaşılan sonuçları tekrar tekrar karşılaştırarak yorumlamış ve eleştirel bir yaklaşım ile verilerin bu araştırma için uygunluğunu sorgulamışlardır. Araştırmada tek bir yayın türü kullanmayarak çeşitleme sağlanmış ve lisansüstü tezler ile makaleler incelenmiştir. Veriler ayrıntılı bir şekilde betimlenmiş, incelenen çalışmalardan doğrudan alıntılar yapılarak bulgular desteklenmiştir. Araştırmanın yöntemi, örnekleme, verilerin toplanması ve analizi kısımları detaylıca sunularak araştırmanın aktarılabiliği güçlendirilmiştir. Bulgular yorum katmadan doğasına uygun bir şekilde sunulmuş, yorumlar tartışma kısmında yapılmıştır. Verilerin toplanması, analizi ve yorumlanması süreçlerinde araştırmacılar uyum içinde olmaya dikkat ederek tutarlılığın sağlanması için çaba göstermişler ve beraber yaptıkları kodlamaları kontrol etmişlerdir. Uzlaşa sağlanamadığı durumlarda araştırmacılar düşüncelerini nedenleriyle beraber belirterek ortak bir karara varmışlardır. Araştırmanın başka araştırmacılar tarafından teyit edilebilirliğini sağlamak için ise araştırma örneklemindeki tüm çalışmalar, tez ve makale tematik-metodolojik inceleme formu ve raporlama yapılırken alınan notlar ile dönütler saklamıştır. Tematik ve metodolojik inceleme formu oluşturulduktan sonra alanda uzman 3 kişiden (2 akademisyen, 1 doktora öğrencisi) görüş alınmıştır.

Bulgular

Araştırma sorularına yönelik bulgulara aşağıda sırasıyla yer verilmiştir.

Birinci alt problem kapsamındaki eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların tematik dağılımlarının yıllara göre incelemesi Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Yıllara Göre Tematik Dağılımları

Temalar	Stratejik Bilinç				Stratejik Analiz		Strateji Uygulama		Stratejik Kontrol		Strateji Oluşturma		Başka Değişkenler ile İlişki		TOPLAM (f)	
	Kodlar (f) / Yıllar	Algı	Görüş	Tutum	Yaklaşımlar	Belge İnceleme	Stratejik Plan İnceleme	Zorluklar ve Çözüm Önerileri	Sorunlar	Gerçekleşme Düzeyi	Uygulana bilirlirlik	Hazırlama	Model Önerisi	... Etkisi		... İlişkisi
2019	1	3	1			5				1				1		12
2018						3	2						1		1	7
2017	1					2	4			1						8
2016	3	2		1	1	2	1	3					1		1	15
2015	3					4	1	1						1	2	12
2014		1		1	1	2										5
2013		3	1			3	1	1		1						10
2012	1	4			1	3		1		1						11
2011		2			1	3						1				7
2010	1	2				1						3		1		8
2009		3									2					5
2007			1									1				2
2006								1				2		1		4
2004								2				1				3
2003								1								1
1996										1						1
TOPLAM (f)	10	20	3	2	6	30	5	10	2	5	8	2	4	4		111

*Çalışmaların bazılarında birden fazla tema kullanılmıştır. Bu nedenle incelenen toplam çalışma sayısı ile (f=96) tablodaki toplam frekans değerleri birbirinden farklıdır.

Tablo 2’de görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalar sırasıyla stratejik analiz (f=36), stratejik bilinç (f=35), strateji uygulama (f=15), strateji oluşturma (f=10), başka değişkenler ile ilişki (f=8) ve stratejik kontrol (f=7) temaları üzerinedir. Stratejik analiz teması altında çalışılan kodlar ise stratejik plan inceleme (f=30) ve belge inceleme (f=6) kodlarıdır. Stratejik bilinç teması altında çalışılan kodlar çalışılma sıklığına göre sırasıyla stratejik planlamaya yönelik görüş (f=20), stratejik planlamaya yönelik algı (f=10), stratejik planlamaya yönelik tutum (f=3) ve stratejik planlamaya yönelik yaklaşımlar (f=2) şeklindedir. Strateji uygulama teması altında en çok çalışılan kod stratejik plan uygulamada karşılaşılan sorular (f=10) kodudur. Stratejik kontrol teması altında en çok çalışılan kod stratejik planlamanın uygulanabilirliği (f=5) kodudur. Strateji oluşturma teması altında en çok çalışılan kod stratejik plan hazırlama (f=8) kodudur.

Yıllara göre incelendiğinde ise; 2015-2019 yılları arasında en çok işlenen tema stratejik analiz (f=21), 1996-2010 yılları arasında en çok işlenen temanın strateji oluşturma (f=7) teması olduğu görülmüştür.

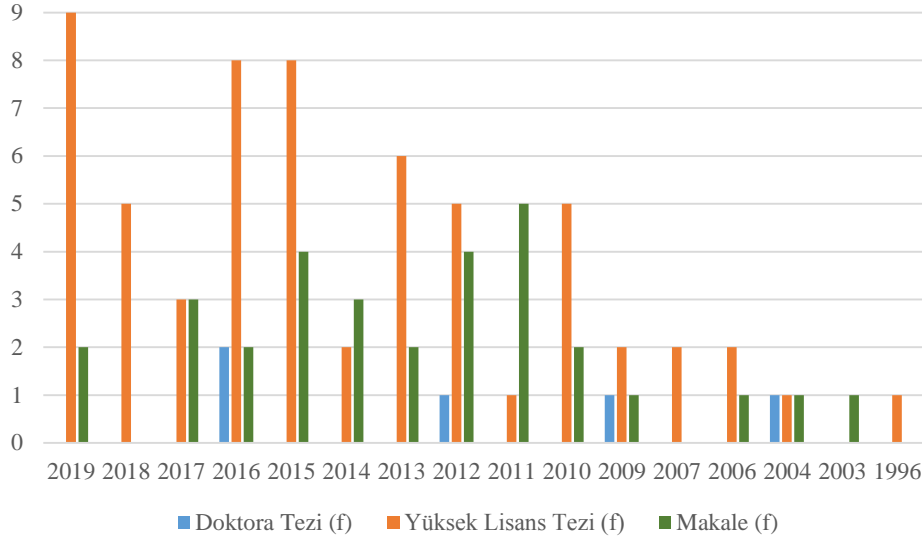
Ayrıca eğitim kurumlarının stratejik planlarını inceleyen 15 çalışmanın amacı planların birbirleri ile olan benzerliğini belirlemektir. Bu çalışmaların ulaştığı sonuçlar doğrultusunda planlarda en çok karşılaşılan benzer yönlerin; misyon ve vizyon cümleleri, geleceğe yönelme kısmı ve şablonlar olduğu tespit edilerek doğrudan alıntılarla desteklenmiştir:

YL14: ‘‘Araştırma sonucunda okulların hazırlık aşaması ile mevcut durum analizlerini yaparken özgün okul verilerine yer vererek farklı içeriklere sahip analizler gerçekleştirdiği fakat geleceğe yönelme, izleme ve değerlendirme başlıkları altında birebir örtüşen cümlelere yer vererek özgünlüklerini kaybettikleri görülmüştür.’’

YL39: ‘‘Bazı milli eğitim müdürlüklerinin vizyon ve misyon bildiriminde eksiklikler olduğu, bazılarının iki başlığı tek başlık altında topladığı, bazı müdürlüklerin ise vizyon misyon tanımının tıpatıp aynı olduğu görülmüştür.’’

M16: ‘‘Stratejik planların şablon olarak birbirine benzediği görülmüştür. Stratejik planların mevcut durum analizi, kurum bilgileri ve stratejik amaçlar bölümlerinin; kurum türü ve tipleri göz önünde bulundurularak farklı içeriklerde hazırlandıkları görülmüştür. Ancak stratejik planı oluşturan diğer bölümlerin; stratejik plan hazırlama süreci, geleceğe yönelim başlığı altında misyon, vizyon, temel değerler ve diğer bölümlerin taklitçi eş biçimlilik anlamında benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Stratejik planların bazılarında birebir benzerliklere rastlanmıştır. Bu noktadan hareketle stratejik planların etik olmayan bir şekilde bir grup, kurum ya da kuruluşa yaptırıldığı ya da destek alındığı sonucuna ulaşılmıştır.’’

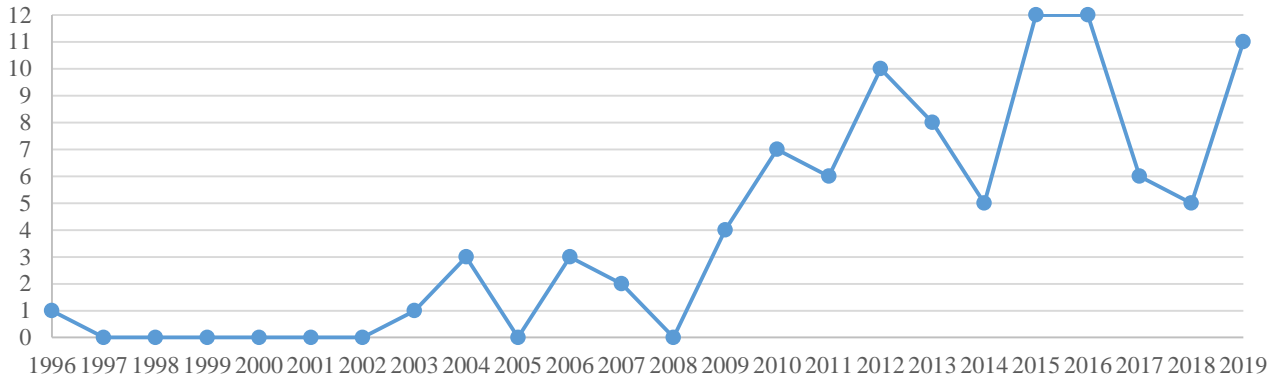
İkinci alt probleme ait eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların yayın türlerinin yıllara göre incelemesi Grafik 1’de sunulmuştur.



Grafik 1. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Yayın Türleri ve Yıllara Göre Dağılımı

Grafik 1’de görüldüğü gibi 1996 yılından 2019 yılı sonuna kadar eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında toplam 96 çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan 5 tanesi doktora tezi, 60 tanesi yüksek lisans tezi, 31 tanesi makaledir. En fazla doktora tezi 2016 (f=2), en fazla yüksek lisans tezi 2019 (f=9), en fazla makale 2011 (f=5) yıllarında yapılmıştır. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında en fazla çalışma 2015 ve 2016 (f=12) yıllarında yapılmıştır. 2003-2019 yılları arasında makalelerin sayısı ilk başlarda artarken sonra düşüşe uğrayarak değişkenlik göstermiştir. 1996-2019 yılları arasında yüksek lisans tezlerinin sayısı genel olarak artmıştır.

1171



Grafik 2. Yıllara Göre Toplam Çalışma Sayıları

Grafik 2’de görüldüğü gibi 1997-2002 yılları arasında eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında çalışma yapılmamıştır. 2003-2008 yılları arasında çalışma sayısı sürekli değişkenlik göstermiş, 2009 yılı itibari ile genel olarak artışa geçmiştir.

Aşağıda tablo 3’te araştırmanın ikinci alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalardan lisansüstü tezlerin üniversitelere göre incelemesi yer almaktadır.

Tablo 3. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversiteler	Doktora Tezi (f)	Yüksek Lisans Tezi (f)
DEVLET ÜNİVERSİTELERİ		
Gazi Üniversitesi		3
Necmettin Erbakan Üniversitesi		3
Abant İzzet Baysal Üniversitesi		2
Ankara Üniversitesi		2
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi		2
Fırat Üniversitesi		2
Gaziantep Üniversitesi		2
Gaziosmanpaşa Üniversitesi		2
İnönü Üniversitesi		2
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	2
Uludağ Üniversitesi		2
Ahi Evran Üniversitesi		1
Atatürk Üniversitesi		1
Celal Bayar Üniversitesi		1
Cumhuriyet Üniversitesi		1
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi		1
Çankırı Karatekin Üniversitesi		1
Çukurova Üniversitesi		1
Dokuz Eylül Üniversitesi		1
Hacettepe Üniversitesi		1
Kastamonu Üniversitesi		1
Mersin Üniversitesi		1
Yıldırım Beyazıt Üniversitesi		1
Yüzüncü Yıl Üniversitesi		1
Anadolu Üniversitesi	1	
Çağ Üniversitesi	1	
Sakarya Üniversitesi	1	
Selçuk Üniversitesi	1	
TOPLAM DEVLET ÜNİVERSİTESİ (f)	5	37
VAKIF ÜNİVERSİTELERİ		
Okan Üniversitesi		4
Yeditepe Üniversitesi		4
Maltepe Üniversitesi		3
Bahçeşehir Üniversitesi		2
Hasan Kalyoncu Üniversitesi		2
Avrasya Üniversitesi		1
Gelişim Üniversitesi		1
Haliç Üniversitesi		1

İstanbul Aydın Üniversitesi		1
Kadir Has Üniversitesi		1
KTO Karatay Üniversitesi		1
Türk Hava Kurumu Üniversitesi		1
Zirve Üniversitesi ve Sütçü İmam Üniversitesi		1
TOPLAM VAKIF ÜNİVERSİTESİ (f)	0	23

Tablo 3'te görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında hem doktora hem de yüksek lisans tezi yapılan üniversite sadece Süleyman Demirel Üniversitesi'dir. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında en fazla yüksek lisans tezinin yapıldığı üniversiteler ise Okan Üniversitesi (f=4) ve Yeditepe Üniversitesi (f=4)'dir. Örneklemdeki doktora tezlerinin hepsi birbirinden farklı devlet üniversitelerinde yapılmıştır. Lisansüstü tezlerden 23 tanesi vakıf üniversitelerinde 42 tanesi ise devlet üniversitelerinde yapılmıştır.

Aşağıda tablo 4'te araştırmanın ikinci alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalardan lisansüstü tezlerin ana bilim dallarına göre incelemesi yer almaktadır.

Tablo 4. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Ana Bilim Dallarına Göre Dağılımı

Ana Bilim Daları	Doktora Tezi (f)	Yüksek Lisans Tezi (f)	TOPLAM (f)
İşletme	3	19	22
Eğitim Bilimleri		19	19
Eğitim Yönetimi ve Denetimi		4	4
Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi	1	2	3
Eğitim Yönetimi ve Planlaması		3	3
Eğitim Yönetimi ve Politikası		2	2
Maliye		2	2
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi		2	2
Halkla İlişkiler ve Tanıtım		1	1
İlköğretim		1	1
İşletme Eğitimi		1	1
İşletme Yönetimi	1		1
Kamu Yönetimi		1	1
Toplam Kalite Yönetimi		1	1
Yönetim Bilimleri		1	1
Yönetim Bilişim Sistemleri		1	1
TOPLAM (f)	5	60	65

Tablo 4'te görüldüğü gibi eğitimde stratejik planlama hakkındaki lisansüstü tezler en fazla işletme ana bilim dalında (f=22) yapılmıştır. İşletme ana bilim dalından sonra en fazla lisansüstü tez (f=19) eğitim bilimleri ana bilim dalında yapılmıştır.

Aşağıda tablo 5’te araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların nicel/nitel/karma yöntemlere göre incelemesi yer almaktadır.

Tablo 5. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımı

Araştırma Yöntemi	Doktora Tezi (f)	Yüksek Lisans Tezi (f)	Makale (f)	TOPLAM (f)
NİCEL				
Genel Tarama (Nicel)	2	30	6	38
İlişkisel Tarama		8	1	9
Ölçek Geliştirme			1	1
Ölçek Uyarlama			1	1
NİTEL				
Doküman İnceleme	1	8	9	18
İçerik Analizi	1	7	5	13
Durum Çalışması	1	3	3	7
Genel Tarama (Nitel)		2	5	7
Eylem Araştırması		1	1	2
Olgu Bilim		1	1	2
KARMA		7		7

Tablo 5’te görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarda araştırma yöntemi olarak en çok nicel genel tarama modeli (f=38) kullanılmıştır. Taramadan sonra en çok kullanılan yöntemler ise doküman inceleme (f=18), içerik analizi (f=13) ve ilişkisel tarama (f=9)’dır. En az kullanılan yöntemler ise ölçek uyarlama (f=1), ölçek geliştirme (f=1)’dir.

İncelenen bazı çalışmaların araştırma yöntemi kısmında desen hataları, desen ile veri toplama tekniği uyumsuzluğu, veri toplama tekniğinin araştırma yöntemi olarak belirtilmesi gibi yetersiz veya yanlış ifadeler saptanmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir:

YL9: ‘‘Çalışmada anket yöntemi kullanılarak devlet üniversitelerinin stratejik plan kapasitelerini belirlemede katılımcılık ve veri alt yapısı faktörleri incelenmiştir.’’

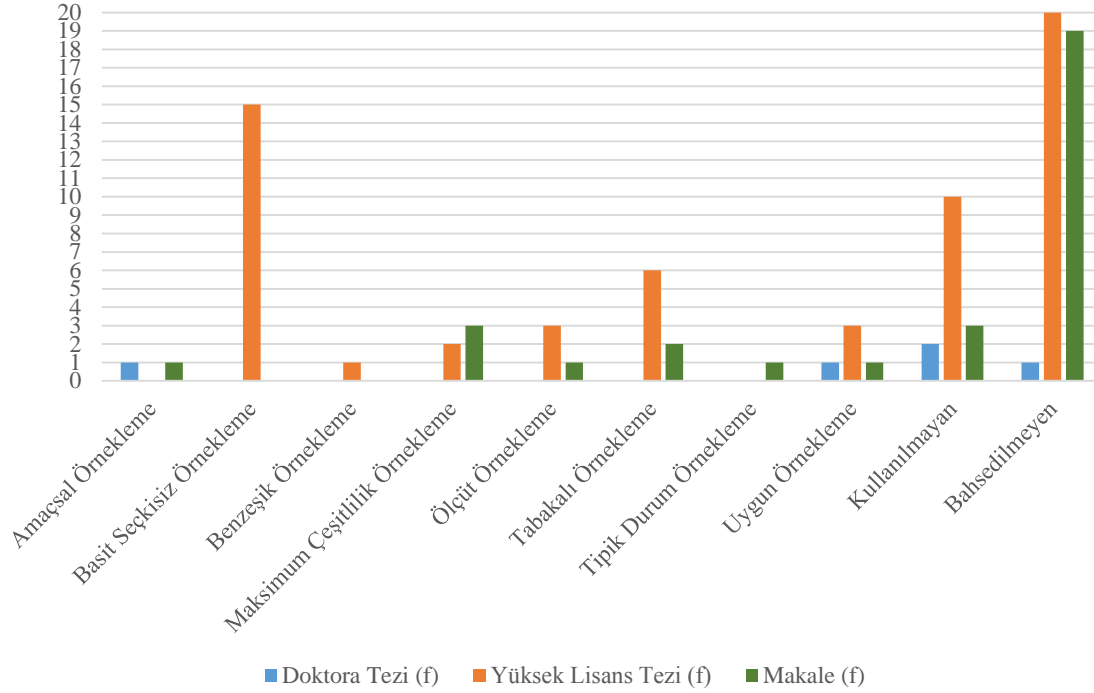
YL23: ‘‘Araştırma modeli, eğitim alanında stratejik algı anketleri incelenerek hazırlanmıştır.’’

YL57: ‘‘Alan araştırması, anket ve gözlem yöntemlerinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir.’’

M4: ‘‘Araştırma metodu karşılaştırmaya dayalı bir çalışma olup...’’

M11: ‘‘Bu çalışmada anket tekniğine dayanan bir alan araştırması yapılmıştır.’’

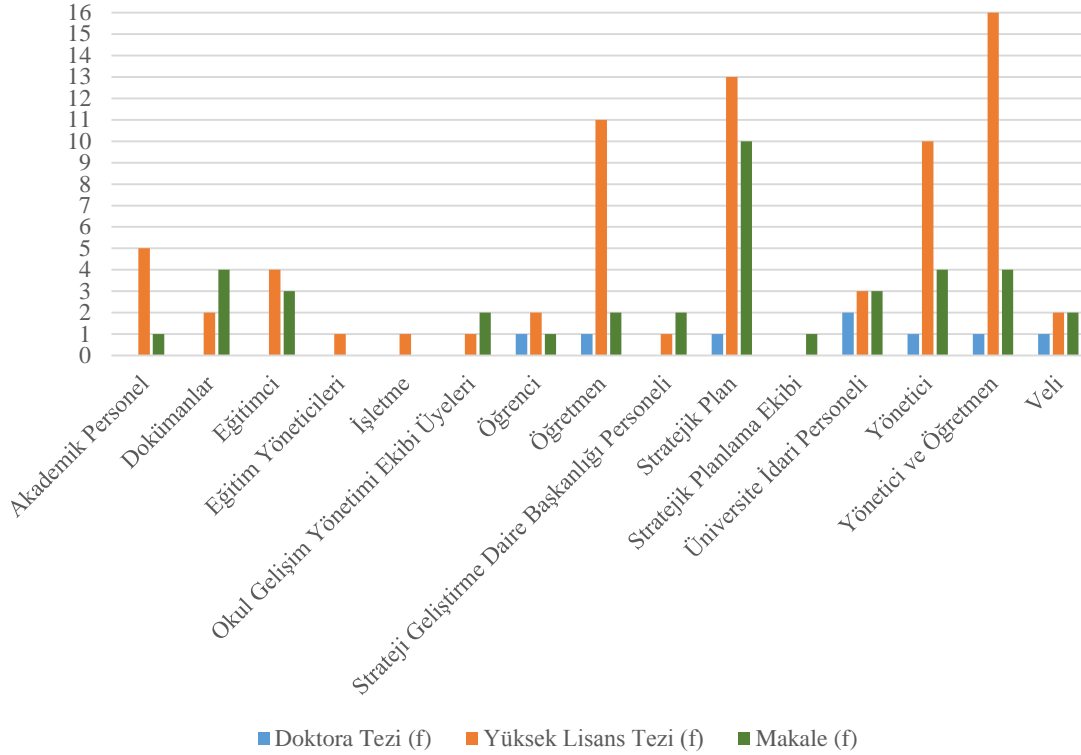
Aşağıda grafik 3’te araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların örnekleme yöntemlerine göre incelemesi yer almaktadır.



Grafik 3. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Örneklem Yöntemlerine Göre Dağılımı

Grafik 3'te görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarda örneklem belirlenirken en çok kullanılan yöntemler basit seçkisiz örneklem (f=15) yöntemi ve tabakalı örneklem (f=8) yöntemidir. Toplam 15 çalışmada ise herhangi bir örneklem yönteminin kullanılmadığı ifade edilmiştir. Çalışma grubundaki araştırmalardan 40 tanesinde ise herhangi bir örneklem yöntemi kullanılıp kullanılmadığına dair bilgiye yer verilmemiştir.

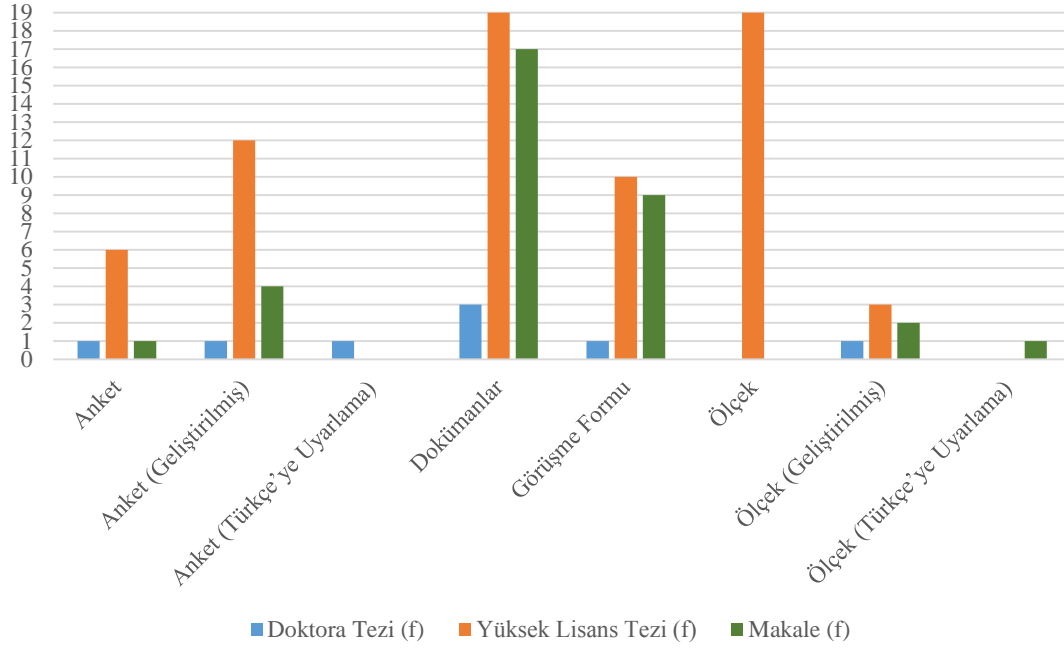
Aşağıda grafik 4'te araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların örneklem gruplarına göre incelemesi yer almaktadır.



Grafik 4. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Örneklem Gruplarına Göre Dağılımı

Grafik 4'te görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların nitel yöntemler ile yürütülenlerinde örneklem grubu olarak en fazla stratejik planlar (f=24) seçilmiştir. Diğer en çok tercih edilen örneklem grubu ise yönetici ve öğretmenler (f=21)'dir. Yönetici ve öğretmenler hem nitel hem de nicel yöntemler ile yürütülen çalışmalarda örneklem grubu olarak yer almıştır. En az tercih edilen örneklem gruplarından biri ise veliler (f=5)'dir.

Aşağıda grafik 5'te araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların veri toplama yöntemleri/araçlarına göre incelemesi yer almaktadır.



Grafik 5. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Veri Toplama Yöntemleri/Araçlarına Göre Dağılımı

Grafik 5'te görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılan çalışmalarda veri toplanırken en çok kullanılan yöntemler/araçlar, dokümanlar (f=39), ölçekler (f=26), anketler (25) ve görüşme formları (f=20)'dir. Ölçek ve anketlerin 23'ü araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir.

Aşağıda tablo 6'da araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların nitel veri analiz yöntemlerine göre incelemesi yer almaktadır.

Tablo 6. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Nitel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı

Nitel Veri Analiz Yöntemi	Doktora Tezi (f)	Yüksek Lisans Tezi (f)	Makale (f)	TOPLAM (f)
İçerik Analizi	1	10	10	21
Betimsel Analiz	1	6	9	16
Karşılaştırma	1	3	6	10
Kategorisel/Tematik Analiz		3		3
Belirtilmeyen			2	2
Beyin Fırtınası		1		1
Doküman İnceleme		1		1
Semantik Analiz			1	1

Tablo 6'da görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarda en çok kullanılan nitel veri analiz yöntemi içerik analizi (f=21) yöntemidir. İçerik analizinden sonra en çok tercih edilen yöntem ise betimsel analiz (f=16)'dir.

Aşağıda tablo 7'de araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmaların nicel veri analiz yöntemlerine göre incelemesi yer almaktadır.

Tablo 7. Eğitim Kurumlarında Stratejik Planlama Hakkında Yapılmış Çalışmaların Nicel Veri Analiz Yöntemlerine Göre Dağılımı

Nicel Veri Analiz Yöntemi	Doktora Tezi (f)	Yüksek Lisans Tezi (f)	Makale (f)	TOPLAM (f)
ANOVA	1	26	2	29
t Testi		13		13
Kruskal Wallis H		10		10
Mann Whitney U		9		9
Scheffe	1	8		9
Tukey HSD		8	1	9
Pearson Korelasyon		5		5
Ki Kare	1	3		4
Doğrusal Regresyon		3		3
Spearman Korelasyon		3		3
Dunnet C		2		2
LSD		2		2
AHP TOPSIS/VIKOR	1			1
MANOVA	1			1
Tamhane T2		1		1

Tablo 7’de görüldüğü gibi eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılan çalışmalarda nicel veri analiz yönteminde kullanılan SPSS programında en çok yapılan test ANOVA (f=29) testidir. ANOVA testinden sonra en çok kullanılan testler ise t testi (f=13) ve Kruskal Wallis H (f=10) testleridir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada Türkiye’de eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalar belirli ölçütlere göre incelenmiştir. Çalışmalar incelenirken çalışmanın yıla göre teması, yayın türü, üniversite, ana bilim dalı, araştırma yöntemi, örnekleme yöntemi, örneklem grubu, veri toplama yöntemi/aracı, nitel veri analiz yöntemi ve nicel veri analiz yöntemi olarak belirlenen alt problemlere cevap aranmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların tematik dağılımları yıllara göre incelenirken 96 çalışmanın başlık ve anahtar kelimelerinden toplam 6 temaya ulaşılmıştır. Bu temalar arasında çalışılma sıklığı en fazla olan 3 tema; stratejik analiz (f=36), stratejik bilinç (f=35) ve strateji uygulama (f=15) temalarıdır. Barca ve Hızıroğlu (2009) tarafından yapılan çalışmada, kongrelerde sunulan stratejik yönetim ile ilgili bildirilerin daha çok stratejik planlama ve SWOT analizi alt alanlarına yoğunlaştığı belirlenmiştir. İlgili yabancı alan yazında, stratejik yönetim alanında en çok yoğunlaşılan konuların rekabet stratejileri, temel yetkinlikler ve karar süreçleri gibi konular olduğunu ifade etmişlerdir. İncelenen 96 çalışmadan 86 tanesinin belirtilen 3 tema üzerinde yoğunlaşması eğitim kurumlarında stratejik planlama konusunun dar bir çerçevede ele alındığını göstermektedir. Bu araştırmanın alan yazındaki çalışmaların yoğunlaştığı temalardan farklılaşması ve dar bir çerçevede ele alınmasının nedeni araştırma birimine eğitim kurumları ve eğitimcilerin dahil edilmesi olarak düşünülmektedir. Çalışmalardan yapılan alıntılarda görüldüğü gibi incelenen planlarda benzer ifadelere rastlandığı ve hatta bazı ifadelerin tamamen aynı olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında ilk olarak Hunt’ın (1972)

gerçekleştirdiği çalışmada aynı stratejik grup içerisinde var olan örgütlerin birbirlerine çok benzer stratejiler geliştirdikleri ve uyguladıkları belirlenmiştir (Akt: Çubukçu, 2020, 3).

Araştırmanın ikinci alt probleme ait eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların yayın türleri yıllara göre incelenirken yurt içindeki ilk çalışmanın 1996 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. 1997 yılından 2003 yılına kadar bu konu hakkında bir çalışmaya rastlanmamıştır. 2003 yılı itibari ile eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında çalışmalar yapılmaya başlanmış fakat çalışmaların sayısı sürekli değişkenlik göstermiştir. Bunun nedeninin 5018 sayılı KMYKK'nın 2003 yılında kabul edilerek, kamu kurumlarının stratejik plan hazırlamakla yükümlü hale getirilmesi olarak düşünülmektedir. 2009 yılı itibari ile çalışma sayıları yıllara göre genel olarak artış halindedir. Çubukçu (2019) çalışmasında 2000'li yıllardan sonra alan yazında strateji ve stratejik yönetim konularının daha fazla çalışılmaya başlandığını ve stratejik yönetimin bağımsız bir bilim dalı olarak değerlendirildiğini belirtmiştir. Bunun yanında eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkındaki çalışmaların daha çok yüksek lisans tezi (f=60) olduğu tespit edilmiştir. Aktan (2014) tarafından yapılan çalışmada da stratejik planlama alanında yapılan lisansüstü tezlerin daha çok yüksek lisans tezi olduğu görülmüştür. Doktora tezi (f=5) ve makale (f=31) türlerinin ise daha az tercih edildiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalardan lisansüstü tezler üniversitelere göre incelenirken en fazla tez çalışmasının vakıf üniversiteleri olan Okan Üniversitesi (f=4) ve Yeditepe Üniversitesi (f=4) tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bunun yanında tezlerin yaklaşık olarak yarısının (f=37) devlet üniversitelerinde yapıldığı görülmüştür. Stratejik plan hazırlamakla yükümlü kurumların kamu kurumları olması, devlet üniversitelerinde bu konunun daha fazla çalışılmasında etken olabileceğini düşündürmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi çerçevesinde eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalardan lisansüstü tezler ana bilim dallarına göre incelenirken tezlerin en çok işletme ana bilim dalında (f=22) yapıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç Aktan (2014) tarafından yapılan çalışmanın '*en fazla lisansüstü tezin yayınlandığı ana bilim dalı işletmedir*' bulgusu ile örtüşmektedir. Daha sonra en fazla lisansüstü tezin eğitim bilimleri ana bilim dalında (f=19) yapıldığı tespit edilmiştir. Eğitim kurumlarında stratejik planlama konusunun eğitim bilimleri, eğitim yönetimi ana bilim dalından çok işletme ana bilim dalında incelenmesi dikkat çekicidir. Stratejik yönetimin bir yönetim türü olmasından ötürü daha çok işletme ana bilim dalında çalışıldığı değerlendirilmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi çerçevesinde yer alan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımları çalışmalar nicel/nitel/karma yöntemlere göre incelenirken en çok nicel genel tarama modeli (f=38) kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmaların odaklandığı temalardan biri olan stratejik bilinç temasının, çalışmalarda araştırma yöntemi olarak tarama modelinin tercih edilmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Gömleksiz ve Bozpolat (2013), Türkiye'de eğitim programları ve öğretim alanında yapılmış lisansüstü tezleri incelerken en fazla tarama modelinin kullanıldığını tespit etmişler ve bunun nedeninin tarama modeli ile gerçekleştirilen araştırmalarda veri toplamanın daha kısa sürede bitmesi ve daha az emek gerektirmesinden kaynaklı olduğunu düşünmüşlerdir. Taramadan sonra en çok kullanılan yöntem ise doküman inceleme (f=18)'dir. Çalışmaların odaklandığı diğer bir temanın stratejik plan inceleme teması olması, doküman inceleme yönteminin sık kullanılması ile bağlantılıdır. Uygun (2012) tarafından gerçekleştirilen eğitim tarihi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi isimli çalışmada da veri toplanırken en çok kullanılan araştırma yöntemlerinden birinin doküman inceleme yöntemi olduğu görülmüştür. Bu araştırma sonucunda dikkat çeken diğer

bulgularından biri de ölçek geliştirme (f=1) ve ölçek uyarlama (f=1) çalışmalarının çok az yapılmış olmasıdır. Ayrıca karma yöntemin çalışmalarda nicel ve nitel yöntemlere göre daha az kullanıldığı görülmüştür. Tatık ve Doğan (2014) yaptıkları çalışmada inceledikleri tezlerin sırasıyla nitel, nicel ve karma yöntem kullanılarak gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

Bu çalışmada, veri toplarken incelenen çalışmalarda yöntem kısmına ilişkin birçok hatalı ifade gözlenmiştir. Bu gözlem bulgular kısmında çalışmalardan yapılan doğrudan alıntılar ile desteklenmiştir. İncelenen çalışmalarda araştırmacıların veri toplama sırasında kullandıkları anket, görüşme ve gözlem araçlarını araştırma yöntemi olarak ifade ettiği görülmüştür. Anket, bireylerin yaşam şartlarını, davranışlarını, tutum ve inançlarını belirlemeyi sağlayan sorulardan oluşan ve çalışmalarda kullanılan bir veri toplama materyalidir (Thomas, 1998). Karasar (2018) gözlemi, gözlem yapan kişinin belirli bir olay, davranış veya sorunları tespit etmek, anlamak ve açıklamak için duyu organlarını kullanarak gerçekleştirdiği bir veri toplama yöntemi olarak ifade etmiştir. Görüşme ise belirli bir araştırma problemi hakkında derinlemesine bilgi sağlayan ve oldukça esnek bir araştırma aracıdır (Büyüköztürk, 2018). Karadağ (2009), Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerini incelediği çalışmasında birçok araştırmacının yöntem boyutunu yetersiz olarak değerlendirmiştir. Kullanılan yöntemlerin araştırma amacına uyumsuzluğu, yöntemde isimlendirme ve açıklama hataları yapıldığını saptamıştır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmalar örnekleme yöntemlerine göre incelenirken en fazla basit seçkisiz örnekleme yönteminin (f=15) kullanıldığı tespit edilmiştir. Buna karşılık incelenen çalışmaların yaklaşık olarak yarısında (f=40) herhangi bir örnekleme yöntemi kullanılıp kullanılmadığına dair bir bilgiye rastlanmamıştır. Kurt ve Erdoğan (2015), inceledikleri çalışmalarda örnekleme yöntemi olarak en çok seçkisiz örnekleme yönteminin kullanıldığını ve çalışmaların büyük bir kısmında kullanılan örnekleme yönteminin rapor edilmediği bulgusu bunu destekler niteliktedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemlerinden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmalar örnekleme gruplarına göre incelenirken nitel çalışmalarda örneklem grubu olarak en fazla stratejik planların (f=24) seçildiği tespit edilmiştir. Bunun nedeninin incelenen çalışmalarda en çok kullanılan temalardan biri olan stratejik plan inceleme (f=36) teması olduğu düşünülmektedir. Bir diğer en çok tercih edilen örneklem grubu ise yönetici ve öğretmenler (f=21)’dir. Yine incelenen çalışmalarda çok rastlanan stratejik bilinç (f=35) temasının örneklem grubu olarak yönetici ve öğretmenlerin tercih edilmesi ile bağlantılı olduğu değerlendirilmektedir. Örneklem grubu olarak velilerin (f=5) az tercih edildiği görülmüştür. Okulun paydaşları olan velilerin, çalışmalarda veri toplanırken az tercih edilmiş olması dikkat çekicidir. Çoğunlukla eğitim kurumlarının iç paydaşlarından olan yönetici ve öğretmenlerle çalışma yapılarak dış paydaşlardan olan mezunların, sendikaların, işletmelerin ve bakanlıkların çalışmalara dahil edilmemesi de bir diğer önemli bulgudur.

Araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmalar veri toplama yöntem/araçlarına göre incelenirken en çok dokümanların (f=39) kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunun nedeninin stratejik plan inceleme temasındaki çalışmalarda stratejik plan dokümanlarının temel veri kaynağı olarak kullanılması ile ilgili olduğu düşünülmektedir. Diğer en fazla kullanılan veri toplama araçları ise ölçekler (f=26), anketler (f=25), araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ve ölçekler (f=23) ve görüşme formları (f=20)’dir. Tantan (2019) incelediği tezlerde en sık kullanılan veri toplama araçlarının sırasıyla ölçek,

anket, doküman ve görüşme formu olduğunu belirtmiştir. Görüşme formları, anketler ve ölçeklerin sık tercih edilmesinin bir nedeni incelenen çalışmaların daha çok tarama modeli ile gerçekleştirilmiş olması ile ilgili olabilir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen anket ve ölçek sayısının (f=23) fazla olması alanda yeterli sayıda, uygun ve/veya geniş kapsamlı veri toplama araçlarının bulunmadığını düşündürmektedir. Bunun yanı sıra alanın geliştiğini ve stratejik yönetim ve stratejik planlama hakkında çalışma yapacak araştırmacılar için veri toplama araçlarının zenginleşmekte oluştuğunu göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmalar nitel veri analiz yöntemlerine göre incelenirken en çok kullanılan içerik analizi (f=21) kullanıldığı tespit edilmiştir. En çok rastlanan temalardan biri olan stratejik plan inceleme teması analiz yöntemi olarak içerik analizini beraberinde getirmiştir. Kaplan'ın (2020) yaptığı çalışmada da incelenen bildiriler nitel analiz tekniklerine göre sınıflandırılmış ve en fazla örnek olay analizi daha sonra içerik analizi tekniğinin kullanıldığı görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt probleminden olan eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmaların metodolojik dağılımlarından çalışmalar nicel veri analiz yöntemlerine göre incelenirken en çok kullanılan testin ANOVA (f=29) olduğu tespit edilmiştir. ANOVA testi iki veya daha fazla gruba ait ortalama puanları karşılaştırmada kullanılan güçlü bir istatistik olduğundan (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2019) bu araştırma kapsamında incelenen çalışmaların örneklemlerinde çeşitliliğin sağlanması ve örneklemdaki grupların stratejik planlamaya yönelik görüş farklılıklarının analiz edilmesinin amaçlandığı sonucuna varılmaktadır. Günay ve Aydın (2015) tarafından gerçekleştirilen çok kültürlü eğitim hakkındaki çalışmaların içerik analizinin yapıldığı çalışmada da veri analiz yöntemlerinden olan ANOVA testinin öne çıktığı görülmüştür.

Bu araştırma sonucunda eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılmış çalışmalarda çalışılma sıklığı en fazla olan tema stratejik analiz teması olarak belirlenmiştir. Çalışmalar daha çok yüksek lisans tezidir ve işletme ana bilim dalında yapılmıştır. İncelenen çalışmalar; yöntem olarak sıklıkla genel tarama modeli kullanılarak ve en çok yönetici ve öğretmenlerden veri toplanarak yapılmış, veri toplama aracı olarak dokümanlar kullanılmış ve veriler analiz edilirken en çok içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma bulgu ve sonuçlarına dayalı olarak araştırmacılara, uygulayıcılara ve politika yapıcılara yönelik öneriler geliştirilmiştir:

Araştırmacılara yönelik öneriler:

Bu çalışmada incelenen çalışmalarda ön veri toplama süreci sonucunda gerçekleştirilen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle araştırmacılara çalışmaya başlamadan önce eğitim kurumunun paydaşlarından olan okul yöneticileri, öğretmenler ve diğer iç ve dış paydaşlar ile görüşmeler yaparak eğitim kurumlarının stratejik planlama alanındaki odaklanması gereken konuları belirleyip bunlara yönelik çalışmalar yapması önerilmektedir.

Araştırmada eğitimde stratejik planlama konusunun daha çok işletme ana bilim dalında çalışıldığı görülmüştür. Stratejik plan hazırlama kamuya bağlı eğitim kurumlarını içeren yasal bir yükümlülük olması sebebiyle eğitim bilimleri ve eğitim yönetimi ana bilim dallarında bu konunun daha fazla çalışılması önerilmektedir.

Bu araştırma sonucunda karma yöntem ile yapılan çalışma sayısının az olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle yeni çalışma yapacak araştırmacılara karma yöntemler kullanılarak çalışma yapmaları önerilmektedir. Eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında yapılacak olan karma yöntem çalışmalarında nicel ve nitel yöntemler ile elde edilen bulgular birbirlerini

destekler nitelikte olduğunda araştırma sorularına daha kesin ve net bir şekilde cevap bulunmuş olacaktır.

Araştırma sonucunda ölçek uyarlama çalışmalarının çok az olduğu tespit edilmiştir. Yurtdışında kullanılan stratejik yönetim, stratejik planlama konulu ölçekler Türkçe'ye ve Türk eğitim sistemine uyarlanarak bu ölçeklerde incelenen boyut ve maddelerin anlaşılması yoluyla alana katkı sağlanmalıdır.

Araştırmada incelenen çalışmalarda bazı metodolojik bilgi hataları veya eksiklikleri olduğu saptanmıştır. Bu nedenle araştırmacıların çalışma yaparken metodolojiye daha çok dikkat etmeleri önerilmektedir.

Stratejik yönetim süreçlerinde stratejik plan hazırlanırken paydaş analizi yapılarak kurumun paydaşlarından görüşler alınmaktadır. Bu çalışma sonucunda eğitim kurumlarının bir paydaşı olan veliler ile oldukça az sayıda çalışma yapıldığı belirlenmiştir. Bu alanda çalışma yapılırken velilerin örnekleme daha çok dâhil edilmesi önerilmektedir. Benzer olarak, eğitim kurumlarının iç paydaşlarından olan memurlar, yardımcı hizmetliler ve dış paydaşlarından olan mezunlar, sivil toplum kuruluşları ve kuruma hizmet sağlayan işletmeler de örneklemlere dâhil edilmelidir.

Bu araştırma gibi metodolojik inceleme çalışmalarının belirli zaman aralıkları ile yapılarak eğitim kurumlarında stratejik planlama hakkında gerçekleşen değişim ve dönüşümlerin belirlenmesi ile araştırmacılara dönemsel/konjenktürel bir bakış açısı kazandırılabilir.

Eğitimde stratejik planlama hakkında yurtdışındaki araştırmalar ile Türkiye'deki araştırmalar yaklaşım ve çalışma biçimleri bakımında karşılaştırılabilir.

Uygulayıcılara yönelik öneriler:

Araştırmada incelenen bazı çalışmalarda kurumların stratejik plan hazırlarken benzer ve hatta aynı ifadeleri kullandıkları tespit edilmiştir. Stratejik plan her kurumun kendi özelliklerine yönelik olarak hazırlanmalıdır. Bu nedenle eğitimcilerin stratejik plan hazırlama ve stratejik yönetim alanlarında eğitimler alarak özgün planlar hazırlamaları teşvik edilmelidir.

Politika yapıcılara yönelik öneriler:

Eğitimcilerin stratejik planlama hakkındaki olumsuz düşüncelerinin giderilmesi ve farkındalıklarının artırılmasına yönelik olarak hizmetiçi eğitim ve çalıştaylar yapılmalıdır.

Eğitim kurumlarının stratejik planlarında karşılaşılan tekrarların önüne geçmek ve her kurumun kendi özelliklerine uygun bir plan hazırlamasını sağlamak amacıyla stratejik planların uzmanlar tarafından denetlenmesi sağlanmalıdır.

Kaynakça

- Aktan, O. (2014). Stratejik planlama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 2(1), 12-31.
- Barca, M. ve Hızıroğlu, M. (2009). 2000'li yıllarda Türkiye'de stratejik yönetim alanının entelektüel yapısı. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 113-148.
- Bircan, İ. (2009). *Yükseköğretim kurumlarında stratejik planlama*. (<https://mdk.eskisehir.edu.tr/sites/mdk.eskisehir.edu.tr/files/files/stratejiSUNUM2.pdf> Erişim Tarihi: 1.10.2020)

- Bryson, J. M. (2011). *Strategic planning for public and nonprofit organizations*. San Francisco: 4. Edition. Jossey-Bass Publishers.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2019). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cartenper, M. ve Sanders, G. (2013). *Strategic management: concepts and cases*. London: Pearson International Edition.
- Çetin, H. (2012). *Eğitim kurumlarında stratejik planlama bilinç düzeyi ve stratejik yönetimde karşılaşılan sorunlar: Denizli ilinde bir araştırma*. Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çoban, A. E. ve Pamukçu, A. (2007). *Türkiye’de odalar ve borsalar birliği stratejik planlama, milli produktivite merkezi*. (Erişim Adresi: <https://slideplayer.biz.tr/slide/2285111/> Erişim Tarihi: 1.10.2020)
- Çubukçu, M. (2019). Stratejik yönetim araştırmalarındaki ilerlemeler ve güncel tartışma konuları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(27), 35-57.
- Çubukçu, M. (2020). İşletmelerde stratejik yönetim sürecinde uygulanabilecek ve literatürde yer alan bazı araç, teknik ve yaklaşımlar. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 1-26.
- Erlanson, D. A., Harris, E. L., Skipper, B. L. Ve Allen, S. T. (1993). *Doing naturalistic Inquiry: a guide to methods*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Eren, E. (2016). *Yönetim ve organizasyon*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Fidan, N. ve Öner, Ö. (2018). Değerler eğitime yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Forster, N. (1995). The analysis of company documentation. In C. Cassell and G. Symon (Eds.), *Qualitative Methods in Organizational Research: A Practical Guide*. London: Sage.
- Google Akademik. (2020). Erişim Adresi: <https://scholar.google.com.tr/>
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. ve Reisoğlu, İ. (2012). Educational technology research trends in turkey: a contentanalysis of the 2000-2009 decade. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 12(1), 191-196.
- Gömlüksiz, M. ve Bozpolat, E. (2013). Eğitim programları ve öğretim alanındaki lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 6(7), 457-472.
- Gümüş, E. ve Şişman, M. (2014). *Eğitim ekonomisi ve planlaması*. Ankara: Pegem Akademi.
- Günay, R. ve Aydın, H. (2015). Türkiye’de çok kültürlü eğitim ile ilgili yapılan araştırmalarda eğilim: bir içerik analizi çalışması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(178), 1-22.
- İlhan, A. (2011). *Matematik eğitimi araştırmalarında tematik ve metodolojik eğilimler: uluslararası bir çözümleme*. Yüksek Lisans Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

- Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu, (2018). ([http://www.sp.gov.tr/upload/xSpKutuphane/files/VrllQ+Kamu İdareleri İçin Stratejik Planlama Kılavuzu.pdf](http://www.sp.gov.tr/upload/xSpKutuphane/files/VrllQ+Kamu%20Idareleri%20Icin%20Stratejik%20Planlama%20Kilavuzu.pdf) erişim tarihi: 1.10.2020)
- Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, (2003). (<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5018.pdf> erişim tarihi: 1.10.2020)
- Kaplan, M. (2020). Lisansüstü işletme öğrencilerinin stratejik yönetim çalışmaları: yazın ölçüm ve değerlendirme analizi. *Stratejik Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 50-68.
- Karaca, O. (2018). *Türkiye’de eğitim yönetimi alanında yazılan lisansüstü tezlerin metodolojik incelemesi*. Yüksek Lisans Tezi. Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karadağ, E. (2009). *Türkiye’de eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik ve metodolojik açıdan incelemesi: Bir durum çalışması*. Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kurt, A. ve Erdoğan, M. (2015). Program değerlendirme araştırmalarının içerik analizi ve eğilimleri; 2004-2013 yılları arası. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 40(178), 199-224.
- Lincoln, Y.S. ve Guba, E.G. (2000). *Paradigmatic controversies, contradictions and emerging confluences*. Denzin, N.K. ve Lincoln, Y.S. (Eds.), *Handbook of Qualitative Research* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Marshall, C. and Rossman, G. B. (1999). *Designing qualitative research* (3rd Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Ozan, C. ve Köse, E. (2014). Eğitim programları ve öğretim alanındaki araştırma eğilimleri. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 116-136.
- Öner, Ö. (2019). *Türkiye’de eğitim denetimi alanındaki lisansüstü eğitim tezlerinin incelenmesi (1990-2017)*. Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Prahalad, C. K. (1997). *Strategies for growth. Rethinking the future: rethinking business, principles, competition, control and complexity, leadership, markets and the world*. Boston: Nicholas Brealey Publishing.
- Preedy, M., Ron, G. and Christine, W. (2003). *Strategic leadership and educational improvement*. London: Open University in Association with P. Chapman Publishing.
- Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in turkey. *Essays in Education*, 24(3), 1-23.
- Şan, E. (2020). *Türkiye’de eğitim alanında yayınlanan karma yöntemle dayalı makalelerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tantan, M. (2019). *Türkiye’de 1998-2018 yılları arasında sınıf eğitimi alanında yapılmış yüksek lisans tezlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Tatık, R. ve Doğan, S. (2014). Marmara üniversitesi eğitim yönetimi ve denetimi alanındaki yüksek lisans tezlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 25(1), 399-410.
- Tavsancıl, E. ve Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

- Thomas, M. (1998). *Conducting educational research: a comparative view*. London: Bergin and Garvey. West Port, Conn.
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F. ve Yalçın, M. (2014). Türkiye’de eğitim yönetiminde bilgi üretimi: Kuram ve uygulamada eğitim yönetimi dergisi 2003-2013 yayınlarının incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(1), 93-119.
- Uygun, S. (2012). Eğitim tarihi alanında yapılmış lisansüstü tezlerin analizi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(33), 263-282.
- Uysal, Ş. (2013). *Türkiye’de eğitim yönetimi teftişi planlaması ve ekonomisi alanındaki doktora tezlerinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ülgen, H. ve Mirze, S. K. (2018). *İşletmelerde stratejik yönetim*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Yenipınar, Ş., Göksoy, S. ve Kusnacı, S. (2016). Okullarda stratejik yönetim uygulamaları. *Ihlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 05-24.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. (2017). *Yıldız teknik üniversitesi eğitim yönetimi ana bilim dalında yapılmış yüksek lisans tezlerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yükseköğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi. (2020). Erişim Adresi: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>
- Zajac, J., Kraatz, S. ve Bresser, F. (2000). Modeling the dynamics of strategic fit: A normative approach to strategic change. *Strategic Management Journal*, 21(4), 429-453.

EK 1. Tez ve Makale Tematik-Metodolojik İnceleme Formu

Δ	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	ETİKET BAŞLIK	ANAHTAR KELİMELER	KOD	TEMA	YAYIN TÜRÜ	YIL	ÜNİVERSİTE	ANA BİLİM DALI	ARAŞTIRMA YÖNTEMİ	ÖRNEKLEM YÖNTEMİ	ÖRNEKLEM GRUBU	VERİ TOPLAMA YÖNTEMİ	ARACI	NİTEL VERİ ANALİZ YÖNTEMİ	NİCEL VERİ ANALİZ YÖNTEMİ
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															
13															
14															
15															
16															
17															
18															
19															
20															
21															
22															
23															
24															
25															
26															
27															
28															
29															
30															